Het land in met Klimaat voor Ruimte

Het klimaat verandert en dat kan ingrijpende gevolgen hebben voor Nederland. Klimaat voor Ruimte organiseerde vorig jaar roadshows, speciaal om klimaatverandering op de kaart te zetten bij de lokale overheid.

Om in de toekomst nog veilig en prettig te kunnen leven, moet Nederland nu al beginnen zich aan het toekomstige klimaat en een stijgende zeespiegel aan te passen. Momenteel worden er al maatregelen in het waterbeheer genomen, maar er is meer nodig, vooral veranderingen in het huidige beleid en bestuur. Dat is lastig. 'Er moet ook bij bestuurders veel meer bewustwording komen dat klimaatverandering op alle fronten speelt,' zegt Florrie de Pater. 'Dat is belangrijk, want tot dusver was het vooral een verhaal van het milieu en niet zozeer van de ruimtelijke ordening. Men moet zich ervan bewust worden dat dat laatste wel degelijk het geval is.

En dan komt natuurlijk meteen de volgende vraag, namelijk: wat gaan we ermee doen?' Ir. Florrie de Pater is projectmanager bij het programma 'Klimaat voor Ruimte' en initiatiefneemster van de Klimaat voor Ruimte-roadshows, die vorig jaar voor het eerst zijn gehouden. Het idee was om lokale overheden aan het denken te zetten over het praktische effect en de bijbehorende consequenties van klimaatverandering, te beginnen bij de provincies.

De Pater: 'Onze bedoeling was om zo veel mogelijk sectoren bij de problematiek te betrekken, omdat het nu eenmaal op alle terreinen speelt. De roadshows zijn heel praktisch opgezet. Eerst houdt het KNMI een verhaal over nieuwe klimaatscenario's, trends en projecties voor de toekomst. Verder gaan we in op de effecten als zeespiegelstijging en hogere temperaturen en de consequenties daarvan voor Nederland. En natuurlijk is er aandacht voor de rol van de overheid, waarbij onder meer het Adaptatieprogramma Ruimte en Klimaat aan de orde komt.

Opvallend is dat veel provincies er best mee aan de slag willen en enkele ook flink ambitieus zijn. Dan moet je denken aan het toetsen van plannen op het gebied van ruimtelijke ordening op klimaatbestendigheid. Of het opnemen van de factor klimaatverandering in structuurplannen. Maar ze weten vaak niet hoe. Daar kunnen wij misschien bij helpen. Het doel van de roadshows is om samen uit te vinden wat beleidsmakers en bestuurders zelf kunnen doen. Uiteindelijk proberen we lokale bestuurders te inspireren om het onderwerp op te pakken. Dat is aardig gelukt ja.'

Volgens De Pater zijn de roadshows van 2006 met veel enthousiasme in de provincies begroet en vanwege dat succes is nu ook besloten de grote steden aan te doen. Inmiddels zijn er met een paar steden hierover afspraken gemaakt. De Pater: 'Nu is het belangrijk een vertaalslag te maken van klimaatverandering naar de praktische consequenties voor de provincie en stad en ook voor sectoren als de landbouw. Het bewustzijn groeit snel, maar er is nog net iets te weinig handelingsperspectief. Dat komt mede omdat er nog veel kennis ontbreekt hoe met klimaatverandering in de toekomst om te gaan. Wanneer ik tevreden ben met de roadshows? Als er een leuk debat ontstaat waarbij iedereen participeert.'

Klimaat voor Ruimte: vier nieuwe projecten
Het Nationaal Onderzoekprogramma Klimaat voor Ruimte voorziet de overheid en het bedrijfsleven van kennis om in de ruimtelijke inrichting rekening te houden met klimaatverandering. In het programma werken universiteiten zoals de VU in Amsterdam, de Universiteit Wageningen en andere universiteiten en kennisinstellingen samen met de overheid, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Op 5 februari heeft het Bestuur van Klimaat voor Ruimte vier nieuwe projecten goedgekeurd. Het gaat om Hotspot Zuidplaspolder, Hotspot Tilburg, Communicatie over klimaatverandering en Bestuurlijk aanpassen aan klimaatverandering.

Een goed voorbeeld van de bestuurlijke effecten, en met name de relatie tussen klimaatverandering en planologische consequenties is hotspot Zuidplaspolder. Deze polder ten westen van Gouda ligt zes meter onder NAP. Het gebied is in de Nota Ruimte aangewezen om te voorzien in de behoefte aan woningen en kassen in het zuidelijk deel van de Randstad. De polder ligt naast de Hollandse IJssel, die in verbinding staat met de grote rivieren en de zee. Een dijkdoorbraak kan daardoor gevolgen hebben, vooral als de stormvloedkering faalt. Bovendien is de polder kwetsbaar voor wateroverlast door intensieve regenval, voor droogte en (deels zoute) kwel. Bodemdaling in delen van de polder maakt dat probleem alleen nog maar groter. De polder moet zodanig worden ingericht dat toekomstige bewoners en bedrijven geen last krijgen van deze effecten, vinden de verantwoordelijke overheden.

Het onderzoeksproject richt zich op de lange-termijneffecten van klimaatverandering en kijkt wat de gevolgen hiervan zijn voor de geplande ontwikkeling van de polder. Verder wordt onderzoek gedaan naar

innovatieve bouwvormen en naar slimme maatregelen om de effecten van calamiteiten te beperken.

Wijzigingsdatum | 13-03-2007